

stadsholmen

EN TIDNING FÖR STADSHOLMENS HYRESGÄSTER | NR 1 | 2024

2300 penséer
planterade

.....
Nymålat
på Lyran
.....

*60 år av Kooperation
i konstens tjänst*

Visa hänsyn mot dina grannar och tänk på oset om du grillar.

FOTO: MATS LUNDQVIST

Grilla med finesse

SNART ÄR DEN varma säsongen här och många blir sugna på att grilla på gården. Men var försiktig – håll säkerhetsavstånd och grilla inte närmare än tio meter från fasaden! På balkongen får man inte grilla – men på många av våra gårdar har vi gjort i ordning särskilda grillplatser.

FOTO: KRISTIAN POHL

Nu är snart den blomstertid här!

2300

penséer planteras Stadsholmen ut på olika platser i fastighetsbeståndet i år. På gårdar som är extra skuggiga har säsongsblommorna ersatts med perenner som har bättre förutsättningar att klara sig och kan hålla sig fina trots brist på sol.

FOTO: MATS LUNDQVIST

Stadsholmen
önskar alla hyresgäster
en trevlig vår!

Ibland är det bra att jämföra

STADSHOLMENS LÄGENHETER ÄR på många sätt unika vid jämförelse med andra bostäder. Åldern på våra hus, det kulturhistoriska värdet, läget, charmen och andra kvaliteter innebär att våra bostäder ofta sticker ut och av många upplevs som synnerligen attraktiva. Det är vi medvetna om. Men det betyder på inget sätt att vi som jobbar här kan slå oss till ro, och vara nöjda med att många skulle vilja bo hos oss oavsett vår nivå på service. Tvärt om – det förpliktigar. Vid sidan av att våra hus är unika är vi också ett kommunalt bostadsbolag i den allmännyttiga sfären med bostäder som förmedlas via Stockholms stads kommunala bostadskö. Det är också en styrka.

FOTO: JERRY MALMBERG

HADE VI BARA varit en exklusiv aktör (med attraktiva bostäder) hade det kanske funnits en liten risk att vi slagit oss till ro och tänkt att vi inte behöver anstränga oss så mycket – vi kan ju hyra ut våra bostäder och lokaler ändå. Men så är det inte. Stadsholmen har, precis som Stockholms stads andra kommunala bostadsbolag, att förhålla sig till att vi är ett bostadsföretag som är till för alla Stockholmare.

NU HAR INTE alla möjlighet att bo hos oss – kötiden är lång och en Stadsholmen-lägenhet förblir en dröm för många. Men vi jämförs ständigt med andra bostadsbolag i Sverige. Genom en årlig undersökning får vi betyg på hur vi sköter oss, och en hint om på vilka områden vi behöver förbättra oss. På vissa områden ligger vi bra till, på andra inte. Senast gick det mycket bra på lokalsidan. Som ett av tre företag var vi nominerade till den så kallade Kundkristallen, med högsta serviceindex avseende lokaler. Genom att många bostadsbolag använder samma hyresgästenkät kan vi jämföra oss – och denna gång fick vi högsta betyg på lokalsidan vid jämförelse med våra branschkollegor.

DET ÄR VI glada för. Stadsholmens lokaler och verksamheterna som bedrivs där är en väsentlig del av Stockholms historia och samtid. På andra områden i hyresgästenkäten ligger vi inte lika bra till – det är ingen hemlighet, och där ska vi kämpa på. Snart delar vi ut vår årliga kundenkät igen – tyck till i den och ge oss ditt omdöme. Så att vi kan fortsätta att jämföra oss med andra – och förbättra oss.

FREDRIK JUHNELL,
FÖRVALTNINGSCHEF

TIDNINGEN STADSHOLMEN

ADRESS: Stadsholmen, Söder Mälarstrand 21, 118 20 Stockholm
TELEFON: 08-508 365 50 | E-POST: annika.gerdin@stadsholmen.se
REDAKTÖR: Mats Lundqvist | REDAKTION: Anna Birath, Annika Gerdin, Peter Hjorter, Fredrik Juhnell
ANSVARIG UTGIVARE: Fredrik Juhnell
FORMGIVNING: Ellen Rizzi | TRYCK: Tellogruppen AB
OMSLAG: Konstnärernas Centralköp | OMSLAGSFOTO: Kristian Pohl

STADSHOLMEN

Stadsholmen är ett fastighetsföretag med ett unikt uppdrag – att äga, rusta upp och förvalta hus med stora antikvariska värden i Stockholms stad. Läs mer om oss på www.stadsholmen.se och följ oss även på Facebook.

Fredrik är ny driftledare

Fredrik Nordén har nyligen tillträtt tjänsten som driftledare på Stadsholmen. Han ska bland annat arbeta med de viktiga energifrågorna.

text: MATS LUNDQVIST foto: KRISTIAN POHL

STADSHOLMENS HUS ÄR gamla och inte alltid energieffektiva. Det är en utmaning att förbättra husen avseende detta utan att kulturhistoriska värden går förlorade.

– Jag ser fram emot att kunna göra skillnad på det området, säger Fredrik. Det blir också roligt att arbeta med dessa gamla byggnader som är en så viktig del av Stockholms historia.

I ROLLEN SOM driftledare ingår också mängder med andra frågor – som till exempel ventilation och vatten/avlopp.

– Det är frågor som jag jobbat med länge – senast som gruppchef och arbetsledare för tekniker inom fastighetssektorn.

På frågan om han redan nu har något favorit hus inom Stadsholmen, kommer svaret snabbt:

– Det är Farsta gård. Jag bor bara fem minuter därifrån och besöker ofta den fina miljön.

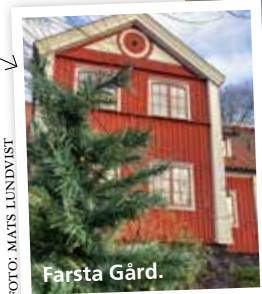

FOTO: MATS LUNDQVIST

Farsta Gård.

Fredrik Nordén kommer bland annat att arbeta med de viktiga energifrågorna.

Stadsholmen nominerades till Kundkristallen

STADSHOLMEN HAR NOMINERATS till den så kallade Kundkristallen för högsta serviceindex avseende lokaler i en landsomfattande kundundersökning. Det betyder att Stadsholmen ligger i topp vad gäller service, bemötande och hantering av felanmälan bland alla företag som deltar i undersökningen. I kundundersökningen kan Stadsholmen jämföra sig med de cirka 300 andra bostadsbolagen som deltar i denna enkät. Variabler som bedöms är bland annat tillgänglighet, bemötande, hantering av felanmälan och "rent och snyggt". Undersökningen genomförs av företaget Aktiv-Bo sedan många år,

där flertalet av Svenska bostadsföretag omfattas.

– Vi har haft en pandemi och befinner oss nu i en lågkonjunktur, säger Stadsholmens förvaltningschef Fredrik Juhnell. Många av våra lokalhyresgäster har haft en svår period, och vi har gjort vårt bästa för att vara en inkännande och lyhörd hyresvärd inom ramen för vårt uppdrag som kommunalt bostadsbolag. Jag är glad att vi får bra betyg på vårt bemötande – våra lokalhyresgäster är oerhört viktiga för Stadsholmen som helhet och en väsentlig del av stadsmiljön i Stockholm.

Tidiga vårtecken vid malmgården

PÅ SYDSIDAN AV Kristinehavs malmgårds ena flygel brukar man hitta väldigt tidiga vårtecken. Så också i år. Redan i februari tittade vintergäcken upp i gräset nedanför stenmuren. Växtens vetenskapliga namn, *Ernthis hyemalis*, syftar på latin till något som övervintar. I Stockholmstrakten brukar denna blomma vara först med att blomma – kanske tillsammans med snödropparna.

Den gula blomman hör till släktet ranunkelväxter. På danska heter den vinterblomme och på norska vinterblom. Enligt sägnen är den tillägnad Hekate – underjordens drottning.

FOTO: MATS LUNDQVIST

Vintergäck.

Flera nya träd på plats

Vid Kvastmakarbacken har några av de nya träden planterats.

TILL HÖGER: På Bastugatan gjordes nyplanteringar av träd under snöovädret i vintras.

FOTO: ETTN

Under förra året planterade Stadsholmen 15 nya träd – de flesta på platser där de gamla träden drabbats av sjukdomar eller skador.

– Vårt mål är att varje år nyplantera minst lika många träd som vi varit tvungna att fälla, säger trädgårdsamordnare Åsa Manhem.

text: MATS LUNDQVIST foto: KRISTIAN POHL

BLAND DE SORTER som planterats under 2023 återfinns bland annat äppel- och päronträd, ek, lönn, pil, trubbhagtorn, pelarpoppel och äkta valnöt.

– Sedan gammalt har vi valnötsträd på några av våra gårdar och de ger nötter varje år, säger Åsa Manhem.

På en fastighet på Bastugatan har man också planterat en så kallad mannaask och en smalbladig ask:

– På den fastigheten finns mycket gamla askar, säger Åsa. De riskerar tyvärr att drabbas av askskottsjuka – och därför vill vi komplettera med andra arter.

SOM SAGT PLANTERAS de flesta nya träd på platser där det varit nödvändigt att fälla träd som drabbats av sjukdom eller andra skador. Almsjukan är ett faktum på många håll i Stockholm, men träd måste också ibland fällas av säkerhetsskäl om de är i dåligt skick.

Om det inte går att göra nyplanteringar på samma plats som de gamla träden hade, så letar man upp nya ställen där det finns utrymme och förutsättningarna är goda.

Under förra året planterades nya träd på bland annat Malmgårdsvägen, Bastugatan, Nytorget och Kvastmakarbacken. På Bergsgränd på Djurgården, alldeles nära Gröna Lund, planterades en stor pelarpoppel.

Lisa och Rosita är projektsamordnare

Lisa Carlsson är ny huvudansvarig projektsamordnare i Mariabergslyftet. Tillsammans med sin kollega Rosita Qvist kommer hon att ha mycket kontakt med berörda hyresgäster.

text: MATS LUNDQVIST foto: ANNE ENGSTRÖM

MARIABERGSLYFTET – MED STAMBYTEN i både bostäder och lokaler – rullar vidare. Från moderbolaget Svenska Bostäder finns nu Lisa och Rosita "inlånade" för att sköta kontakter med bostadshyresgäster, informera om materialval och allt annat som följer med ett stambytte.

– Fastigheterna Tofflan 4 och Trappan 5 står närmast på tur, berättar Lisa.

– Vi har ju också lokalen på Tavastgatan 11, säger Rosita. I lokalen finns det tillgång till tvättstuga samt duschar och toalett som hyresgästerna kan använda under pågående stambytte.

Lisa Carlsson och Rosita Qvist från Stadsholmens moderbolag Svenska Bostäder kommer att jobba med Mariabergslyftet.

HUSFAKTA:

Gamla navigationskolan på Fiskargatan 1 innehåller idag förutom konstnärshandeln ett flertal ateljéer. Navigationskolan öppnade 1844 och är ritad av Carl Gustav Blom Carlsson. Skolan flyttade till nya lokaler på Stigberget 1907. Konstnärernas Centralköp firade 60-årsjubileum härom året.

FOTO: MATS LUNDQVIST

TILL VÄNSTER: Johannes Sjögren delar på butikschefsjobbet med Fredrik Nordin.

Konstnärlig Kooperation vid Mosebacke

Precis mitt emot det tegelröda vattentornet på Fiskargatan ligger Konstnärernas Centralköp sedan 60 år. I kooperativ form säljer man material till konstnärer i den anrika butiken.

text: MATS LUNDQVIST foto: KRISTIAN POHL

IHUSET SOM kallas Gamla Navigationskolan ligger butiken strax in till vänster. Här råder god ordning bland ramar, färgtuber, penslar och allt annat som en konstnär kan behöva.

– Alla vi som jobbar här är själva verksamma konstnärer, berättar Fredrik Nordin och Johannes Sjögren som delar på butikschefsjobbet. Det gör att vi ”kan” vårt sortiment och kan ge bra tips och råd. Alla i butiken arbetar deltid för att kunna kombinera detta med sina konstnärsskap. Samtliga har gått på någon av de svenska konsthögskolorna. Det är en viktig del av butikens identi-

tet att alla som jobbar här har en gedigen konstnärlig utbildning

VERKSAMHETEN STARTADE 1962 genom ett initiativ från flera konstnärer. Att driva saker gemensamt i kooperativ form låg i tiden. En av de mer namn-

Alla vi som jobbar här är själva verksamma konstnärer.

kunniga grundarna var Siri Derkert, känd för utsmyckningarna i Östermalmstorgs tunnelbanestation.

– I början fick man bara handla här om man var medlem, säger Fredrik Nordin. Köerna var också långa förr – för att råda bot på det delade man upp det så att yrkesverksamma konstnärer handlade på måndagarna och elever på tisdagar. Men i dag kan vem som helst handla i butiken. Och många hittar hit – idag finns bara fyra nischade butiker med konstnärsmaterial kvar i Stockholm.

DEN SOM VÄLJER att bli medlem betalar en engångskostnad på 300 kronor och får därefter 10 procent rabatt.

– Alla studerande får rabatt hos oss, säger Johannes Sjögren. Numera säljer vi ju mycket via webben.

På miljösidan har också mycket hänt sedan kooperativet startade:

– Blyvitt är förbjudet sedan 80-talet, säger Fredrik. Och kadmumpigment i pulverform finns inte längre. Jag tror att medvetenheten är bra idag i konstnärskretsar.

Kyrkan har fått ny trappa

En av Stadsholmens kanske mer "anonyma" byggnader har fått en ny trappa. Det handlar om Sabbatsbergskyrkan i Vasaparken.

text: MATS LUNDQVIST foto: ANNA BIRATH

SABBATSBERGSKYRKAN ÄR BELÄGEN på fastigheten med den säregna beteckningen Grötlunken 4 och har anor från 1720-talet. Kyrkan är den äldsta bevarade träkyrkan i Stockholm, och namnet Sabbatsberg kommer från Valentin Sabbath som i början av 1700-talet köpte ett landområde här. Intill kyrkan finns en loftbod i faluröd kulör.

KYRKAN GENOMGICK EN större renovering 1828-1830. Flera ursprungliga detaljer finns bevarade – bland annat orgelläkretaren och predikstolen med sina förgyllningar.

– Vi har ersatt den trappa i betong som fanns vid kyrkan, säger Stadsholmens fastighetsingenjör Anna Birath. Den var från 1950-talet och helt fallfärdig. Nu är kyrkan en fin del av denna del av parken.

Byggnaden uppfördes på 1720-talet som Sabbaths värdshus, och blev kyrka på 1760-talet.

TIGER SER TILL ATT VARA KOPPLAD

MÅNGA STADSHOLMENHYRESGÄSTER ÄR hundägare och då kan det vara mysigt att ha hunden med sig ut på gården.

– Men vi uppmanar alla som har hund att se till att den är kopplad när den är med på gården, säger trädgårdssamordnare Åsa Manhem.

Problemet med lösspringande hundar som rastas på gårdarna har tyvärr ökat. Det är inte tillåtet, och kan skapa rädsla och oro för de som är hundrädda. Det förekommer dessutom titt som tätt att hundägare inte plockat upp efter sina hundar.

– Detta skapar onödigt osämja bland grannar och vi vill därför vara tydliga med att man inte får använda Stadsholmens gårdar som hundrastgård, säger Åsa.

Hunden Tiger följer reglerna och har kopplet på.

FOTO: KRISTIAN POHL

Förr fimpade man med stil

IDAG ÄR DET för de flesta självklart att man inte får röka inomhus, på tågperonger eller omedelbart intill entréportar. Och i den mån det behövs en förbudsskylt så sträcker den sig oftast bara till en stiliserad bild av en överkryssad cigarett.

Annat var det förr. Denna skylt, som sitter vid Stadsholmens reception i Mariahissen, injagade säkert fruktan i dåtidens nikotinister. Det är lätt att skoja om det gammalmodiga och högtravande språket – men också lätt att se allvaret bakom. Det har länge, och finns fortfarande, goda skäl att varna för brandrisker. Tänk bara på Mariabranden 1759 när cirka 300 byggnader totalförstördes och Maria kyrka blev svårt skadad.

FOTO: MATS LUNDQVIST

Nya hyran inte klar

FÖRHANDLINGARNA OM NYA hyror mellan Stadsholmen och Hyresgästföreningen är i skrivande stund inte färdig.

Det hela har dragit ut på tiden, och Stadsholmen kommer att så snart en

uppgörelse är klar att informera dig som hyresgäst om den nya hyran. Så länge en överenskommelse inte är färdig gäller den "gamla" hyra för Stadsholmens bostadslägenheter.

LOKALER

Nytändning för anrikt café

Café Lyran i Bredäng har målats om interiört och fått delvis ny färgsättning. David Agerstig som driver verksamheten tog oss med på en rundtur i det spännande huset.

text: MATS LUNDQVIST foto: KRISTIAN POHL

Den nymålade stora salongen har generös takhöjd.

Huset målades också exteriört för några år sedan.

CAFÉ LYRAN STÅTAR vackert uppe på berget med en fantastisk utsikt över Mälaren in mot stan. Huset är ett av de mest kända i söderott och lockar kaffesugna året runt. Men interiören har länge varit sliten med muriga färger och tapeter från 1960-talet. När David tog över driften av verksamheten från sin pappa startade han en uppfräschning.

– I samråd med Stadsmuseet och Stadsholmen har vi målat om och ordnat en ny och ljusare färgsättning, berättar han.

Han tar oss med in i stora salen där en enorm kristallkrona pryder rummet. I taket är Lyrans signum – en lyra förstås! – inmålad.

– Målaren gjorde ett förslag som Stadsmuseet antog, säger David.

PÅ VÄGGARNA FINNS också mossa – ett naturmaterial som fungerar ljudabsorberande. Målat finns också citat av några av alla de författare som gästade Lyran när det begav sig – makarna Limnell som ägde huset hade litterära salonger.

David tar oss med en trappa upp till sitt lilla kontor där en gammal säng finns inbyggd. Vidare upp till Lyrans höjdpunkt – utsiktstornets översta del med den vackra vyn.

I TRÄDGÅRDEN HAR det också hänt mycket. Nya grusgångar är anlagda och här finns ett stort trädgårdsland.

– Numera är vi nästan självförsörjande på bland annat dill, persilja och basilika, säger David.

LÄNGST TILL VÄNSTER:
Café Lyrans symbol finns målad i taket.

